

ІСТОРИОГРАФІЯ. ДЖЕРЕЛОЗНАВСТВО

УДК 94:[655.41:050]1862/1863»]

Олександр Седляр

ЛІТЕРАТУРНИЙ ЗБІРНИК «ГАЛИЧАНИН» (1862–1863 РР.) ЯК ВИДАВНИЧИЙ ПРОЕКТ БОГДАНА ДІДИЦЬКОГО ТА ЯКОВА ГОЛОВАЦЬКОГО

Досліджено обставини видання, зміст та значення літературного збірника «Галичанин», який у 1862–1863 рр. редагували та видавали у Львові редактор газети «Слово» Богдан Дідицький та професор Львівського університету Яків Головацький. Вони намагалися реалізувати ідею періодичного видання для читання інтелігенції, де поєднувалися б художні твори та науково-популярні праці. Недостатня кількість передплатників спричинила збитковість цього видавничого проекту, що разом із розходженням поглядів видавців і редакторів на стратегію формування його змісту, обмежили вихід у світ «Галичанина» лише чотирма випусками.

Ключові слова: історія української періодики в Галичині, історія української літератури, українські літературні збірники, Б. Дідицький, Я. Головацький.

У 1860–1861 рр. в Австрійській імперії відбулися істотні зміни в державному устрої та внутрішній політиці, які позитивно вплинули на можливість галицьких русинів організувати своє національно-культурне життя відповідно до існуючих потреб. Зокрема, з'явилася нагода відновити та розвинути занепалу у 1850-х рр. традицію видання періодики різного змісту руською мовою. На початку 1861 р. розпочала виходити у світ газета «Слово» за редакцією Богдана Дідицького. На тлі різкого зростання інтересу галицьких русинів до новин та актуальних для них соціальних, культурних, церковних та інших питань, вона виявилася успішним проектом і швидко посіла місце провідного руського періодичного видання. З'явилися вагомі підстави вважати, що русини так само позитивно сприймуть і підтримають своєю передплатою й періодичний літературний збірник чи журнал.

Щодо необхідності такого збірника дискусій не було: вважалося samozрозумілим, що русини як окремий народ зі своєю літературою можуть і повинні мати таке видання. Спроби його заснувати і утримати були вже в 1850-х рр. Вони виявилися малорезультативними через мовно-правописний радикалізм редакторів та відсутність у русинів традиції регулярно читати художні твори рідною мовою. Така традиція ще не встигла з'явитися і на початку 1860-х рр., однак можна було сподіватися, що за вмілого редагування та належної реклами, руський літературний збірник знайде достатньо читачів (передплатників), аби принаймні вижити.

Всередині 1862 р. з'явився літературний збірник «Галичанин» («Галичанин»), який Б. Дідицький розпочав видавати разом із професором руської мови та літератури Львівського університету Яковом Головацьким. Я. Головацький тоді вважався чи не головним знавцем руської літератури, а Б. Дідицький завдяки «Слову» підтримував контакти із галицькими та деякими наддніпрянськими письменниками. Здавалося, що у нових умовах можна буде не тільки реалізувати задуми першої половини 1850-х рр., а й доповнити та розширити ідейно-тематичне розмаїття планованого видання за рахунок залучення нових авторів, передовсім із Наддніпрянської України.

Була ще теоретична можливість видавати такий збірник під егідою громадської організації, зокрема, єдиного тоді руського просвітницького товариства «Галицько-руська матиця». Подібні плани щодо періодичного видання цього товариства існували у першій половині та середині 1850-х рр., однак здійснити їх тоді не вдалося. На початку 1860-х рр. «Галицько-руська матиця» дуже повільно готувалася активізувати свою діяльність і поки що не мала намірів видавати періодичний збірник. Варіант приватного видавничого проекту виявився найоптимальнішим до виконання.

Мета цієї статті – проаналізувати обставини виходу в світ, зміст та значення літературного збірника «Галичанин», який видавали у 1862–1863 рр. спочатку разом Б. Дідицький та Я. Головацький, а потім Б. Дідицький самостійно.

Дослідники не звертали особливої уваги на «Галичанин» 1862–1863 рр. Відносно невеликий обсяг збірника та нетривалий час його виходу у світ не дозволяли вважати його значним та впливовим видавничим проектом. «Галичанину» присвячено хіба що декілька невеликих описових статей у довідково-бібліографічних працях [17–18]. Вони однотипні і передовсім коротко переказують зміст збірника. Оцінка його ідейної спрямованості та значення мінімальна і зводиться головню до твердження, що «на початку 60-х рр. XIX ст. побіч «Слова» «Галичанин» був

речником і виразником москвофільського руху в Галичині» [17, с. 174]. Хоча і Я. Головацький, і Б. Дідицький належали до табору галицьких русофілів (москвофілів), однак таке визначення «Галичанина» видається занадто спрощеним.

Джерельну базу статті складають випуски самого збірника «Галичанин», публікації про нього у руській пресі того часу, а також окремі неопубліковані листи Я. Головацького та архівні документи зі збірки Б. Дідицького (фонд бібліотеки «Народного дому» у відділі рукописів Львівської національної наукової бібліотеки імені В. Стефаника).

Обставини появи ідеї видання «Галичанина» як спільного видавничого проекту Я. Головацького та Б. Дідицького невідомі. Вони обоє тоді мешкали у Львові і погоджували свої плани усно. У спогадах також не залишилося інформації про початковий етап роботи над збірником. Загалом епізод із виданням збірника з часом відійшов далеко на задній план у пам'яті обох співвидавців, хоча іноді вони і згадували про нього. Ці спогади передовсім пов'язані із публікацією листа Михайла Максимовича до Дениса Зубрицького від 22 квітня 1840 р. І Я. Головацький [4, с. 59, 84–87], і Б. Дідицький [19, с. 69–71] через кілька десятиліть після публікації згадали про неї і наголосили на її важливості. Причини цього розглянемо нижче; тут варто ще додати, що на початку ХХ ст. про збірник «Галичанин» майже забули, тому Б. Дідицький вважав необхідним уточнити, що йдеться не про газету з такою ж назвою (яка тоді виходила у Львові), а про «журналь» або навіть «журналик» [19, с. 69–70].

На початку липня 1862 р. у газеті «Слово» з'явилось повідомлення, що його редакція приймає передплату на літературний збірник «Галичанин». Він мав виходити кварталними випусками, ціна одного була 1 рн., а річна передплата (4 випуски) – 3,5 рн. [6]. Очевидно, одночасно видавці приватними листами інформували потенційних передплатників про нове видання: наприклад, В. Ружицький зі Струтина Нижнього вже 3 липня 1862 р. відповів Я. Головацькому, що робить все можливе, аби його знайомі передплатили «Галичанин» [12, арк. 1 зв.].

Друк першого випуску «Галичанина» розпочався на початку серпня і мав бути завершений у першій половині вересня 1862 р. (за новим стилем) [10]. Однак незабаром виявилось, що цих термінів дотриматися не вийде. Наприкінці вересня «Слово» (тобто редактор «Слова» та «Галичанина» Б. Дідицький) повідомило, що перший випуск збірника вийде за два тижні (а затримка сталася через «недостаточний запас гармонтного письма и надмѣръ рускихъ работъ въ Ставропигійской печатни») [14], але насправді його надрукували в третій декаді жовтня 1862 р. [22]. Подібна історія була і з наступними випусками. Так, об'єднані разом третій та четвертий випуски мали вийти в світ до кінця серпня 1863 р. [9], а реально це сталося (через різке збільшення обсягу) аж на початку листопада 1863 р. [16]. Очевидно, для Б. Дідицького пріоритетним був регулярний друк «Слова» (виходило тоді двічі на тиждень); на «Галичанин» не дуже вистачало часу ні в нього, ні в Я. Головацького, ні у працівників друкарні Ставропигійського інституту. Згадані третій і четвертий випуски збірника виявилися й останніми – цей видавничий проект проіснував тільки трохи більше року [1–3].

Очевидно, що обидва видавці були редакторами збірника, причому Б. Дідицький відповідав за художні твори, а Я. Головацький – за наукові та науково-популярні праці. Обоє використовували для збору матеріалів для друку свої знайомства. Б. Дідицький, як редактор «Слова», листувався із багатьма потенційними авторами; мабуть, він планував публікувати у «Галичанині» їх твори (передовсім художні), які не зовсім тематично пасували суспільно-політичній газеті «Слово». Зі свого боку Я. Головацький, як провідний галицько-руський науковець-гуманітарій, також потребував видання, де він та його колеги (наприклад, А. Петрушевич) змогли б опублікувати свої наукові чи науково-популярні розвідки.

За фінансовий бік проекту відповідав Б. Дідицький. «Галичанин» виходив у світ у друкарні Ставропигійського інституту – разом зі «Словом» та низкою інших руських видань. Збірник виявився збитковим, що, мабуть, було основною причиною його швидкого закриття. Б. Дідицький навіть у 1866 р. ще не зміг повністю виплатити борг за друк «Галичанина» – керівництво інституту нагадувало йому про борг 81,17 рн. [11, арк. 50]. Прибутки від продажу «Галичанина» також надходили Б. Дідицькому. Збереглися надіслані йому рахунки книгарні Ставропигійського інституту про продаж збірника у 1872 р. Тоді продали по 3 примірники першого (по 1,20 рн.) та другого (по 1,10 рн.) випусків та 4 примірники третього та четвертого випуску (по 2 рн.). Станом на 31 грудня 1872 р. у книгарні ще залишалось 39 примірників першого і по 42 примірники другого та третього і четвертого випусків [11, арк. 57].

Можливо, ті особи, які замовляли «Галичанина» у Я. Головацького, надсилали гроші за передплату йому. Згодом цим займався лише Б. Дідицький. Ще у 1887 р. у книгарні Ставропигійського інституту можна було придбати «Галичанина». Тоді продали два примірники першого випуску (за вже зниженою ціною – 50 кр.) і по три примірники другого та спареного третього та четвертого випусків (відповідно по 50 кр. і 1 рн.) [11, арк. 62]. Як бачимо, й за два з

половиною десятки років після виходу в світ збірник можна було придбати. Щоправда, це свідчить не так про невисоку якість видання (у той час подібних випадків із іншими галицько-руськими друками було чимало), як про обмежене коло русинів, які були готові його купувати.

Відомо, що у «Галичанина» було приблизно 230 передплатників у вересні 1863 р. [15]. Загальний наклад невідомий, але напевно він був не менше 500 примірників. У тодішній Галичині періодичне видання, аби існувати на мінімально прийнятному щодо видатків на нього рівні, мусило мати не менше 300 передплатників. Це без урахування платні редактора та гонорарів авторам [13]. «Галичанин», не мав навіть мінімально необхідної кількості передплатників – звідси й борги Б. Дідицького перед друкарнею, і досить короткий час його існування.

Результати аналізу змісту всіх чотирьох випусків «Галичанина» досить цікаві (табл. 1–2).

Таблиця 1

Тематичний розподіл змісту випусків збірника «Галичанин» (за кількістю сторінок)

Випуск	Художні твори				Історія	Мово- та літературознавство	Географія	Теологія та історія Церкви	Етнографія	Бібліографія	Інше	Разом
	Поезія	Проза	Драматургія	Всього								
I	20	76	–	96	45	6	9	–	18,5	7	10,5	192
II	18	48	–	66	38,5	23	3	7	–	11	20,5	169
III–IV	40	37,5	32	109,5	74	27	48	50,5	–	18	–	327
Разом	78	161,5	32	271,5	157,5	56	60	57,5	18,5	36	31	688

Таблиця 2

Співвідношення обсягу (у відсотках) окремих тематичних груп публікацій у збірнику «Галичанин» до загального обсягу випусків

Випуск	Художні твори				Історія	Мово- та літературознавство	Географія	Теологія та історія Церкви	Етнографія	Бібліографія	Інше
	Поезія	Проза	Драматургія	Всього							
I	10,42	39,58	–	50	23,44	3,12	4,69	–	9,63	3,64	5,47
II	10,65	28,40	–	39,05	22,78	13,61	1,77	4,14	–	6,51	12,13
III–IV	12,23	11,47	9,79	33,49	22,63	8,26	14,68	15,44	–	5,50	–
Разом	11,34	23,47	4,65	39,46	22,89	8,14	8,72	8,36	2,69	5,23	4,51

Передусім відзначимо, що, хоча «Галичанин» видавці класифікували, як літературний збірник, художні твори займали в ньому в кращому разі тільки половину обсягу із тенденцією до зменшення. В останньому спареному випуску це була лише третина обсягу видання. Таким чином, фактично «Галичанин» був універсальним збірником на українознавчу тематику. Таке тематичне спрямування було характерним і для інших подібних видань (збірників), які видавали галицькі русини у 60–70-х рр. ХІХ ст. Зокрема, подібними були й «Науковий / Літературний збірники» товариства «Галицько-руська матиця», що виходили в світ у 1864–1874 рр. [21, с. 74]. Галицькі русини того часу не мали можливості через брак достатньої кількості якісних наукових праць чи художніх творів регулярно оприлюднювати спеціалізоване періодичне чи серійне видання. І наукові, і літературні збірники насправді виходили змішаними, еkleктичними, куди включали всі варті уваги тексти.

Отже, частка художніх творів (особливо прозових) у «Галичанині» зменшувалася і збірник, очевидно, втрачав своє значення саме як «літературний», тобто видання для читання на дозвіллі. Серед більших за обсягом художніх творів відзначимо велике оповідання о. Олексія Торонського «Ганця» (про життя лемків), кілька оповідань наддніпрянця Олександра Кониського – «Панська воля» та «Пропащи люде» (незакінчене), оповідання Герасима Бучка «Школяр», поему Тита Блонського «Акерманская плънница» і драматичний твір Миколи Костомарова «Кремуцій Кордъ». Жоден із них не залишив помітного місця в історії української літератури. Окрім того, традиційно

друкувалося чимало невеликих віршів, найчастіше авторства О. Кониського (головно у перших двох випусках).

Наукові та науково-популярні праці на історичну тематику (іноді з публікаціями історичних джерел) займали вагомe місце (близько 23 %) у всіх випусках «Галичанина». Автором найбільшої кількості праць на історичну тематику, опублікованих у збірнику, був о. Антоній Петрушевич. Історія Русі, передовсім Галицької, була дуже популярною темою для тогочасних русинів. Відповідні публікації мали сприяти підвищенню рівня національної свідомості галицьких русинів, доводити їх автохтонність та провідну роль у краї в минулому, бути одним із аргументів, які обґрунтовували б поточні вимоги русинів до крайової та центральної влади. Однак проблемою (і це стосується не тільки «Галичанина») було те, що талановито написаних науково-популярних праць на історичну тематику дуже не вистачало – їх місце займали складні для читання та сприйняття нефактивними розвідки А. Петрушевича чи Я. Головацького.

Важливе місце у «Галичанині» займали статті на мовознавчу тематику, географічно-краєзнавчі публікації (за обсягом виділялася велика стаття «Высоты Восточной Галичины и Буковины»), а також статті з богослов'я та історії Церкви. Частка останніх двох тематичних груп публікацій у третьому та четвертому випусках помітно зросла на тлі зменшення обсягу художніх творів. Нарешті, стабільною була частка бібліографічних списків та оглядів, що додавало «Галичанину» рис більше наукового видання.

Отже, «Галичанин» був тематично різноманітним збірником. Останні два випуски (спарені) відрізнялися від перших двох. У них стало менше художніх творів, натомість більше публікацій на географічно-краєзнавчу та теологічну тематику, а також з історії Церкви. Схоже на те, що редактори відчували дефіцит рукописів; до друку йшли всі більше-менше придатні для публікації тексти. Це спричинило і тематичну еkleктику, і затримку із виходом у світ третього та четвертого випусків. На зміст та підготовку до друку останніх випусків вплинуло і розходження у поглядах між видавцями.

На початку випуску 3–4 «Галичанина» Б. Дідицький пояснив, чому тепер видаватиме збірник самостійно. Він повідомив, що Я. Головацький, як священик, не може у такий складний для русинів час брати на себе відповідальність за деякі статті на «обрядову» тематику, тому припиняє участь у проекті як видавець, але продовжуватиме співпрацю із редакцією збірника [1, с. 2]. Таке пояснення видавалося цілком достатнім, однак насправді все було складніше. У одному із листів до редактора київського «Вѣстника Юго-Западной и Западной Россіи» Ксенофонта Говорського Я. Головацький написав, що «по причинѣ, что г. Дѣдицкий не держалъ ся программа, я отступилъ отъ соуч.[астія] въ Редакціи [«Галичанина»]» [23, арк. 30]. Що за програма, якої не дотримувався Б. Дідицький, точно не відомо. Очевидно, йдеться про те, що він і в тогочасному «Слові», і в «Галичанині» забагато, на думку деяких русофілів, надавав місця для публікацій наддніпрянцям-українофілам, а саме О. Кониському. Зокрема, на це неодноразово Я. Головацькому звертали увагу його київські кореспонденти Сильвестр Гогоцький і К. Говорський [20, с. 42–44, 46–47]. Львівський професор спочатку шукав певні виправдання такій не дуже «твердій» позиції свого колеги, але потім, очевидно, вирішив, що буде краще, якщо його ім'я не пов'язуватимуть із «Галичанином».

Б. Дідицький, мабуть, не вважав, що слід радикально змінювати редакційну політику. Однак у випусках, які він видав без Я. Головацького (вип. 3–4), значно зменшилася кількість поетичних творів О. Кониського (були опубліковані під псевдонімом «Сирота зъ Украины»), не було надруковано продовження оповідання того ж О. Кониського «Пропаци люде», натомість з'явився виклад статті Івана Кульжинського про Польщу у 1764–1814 рр. із «Вѣстника Юго-Западной и Западной Россіи». Загалом, цей випуск став менше «українофільським» і більше «галицько-руським». Разом із тим вважаємо, що оцінювати його як виразно «москвофільське» видання (а тим більше перші два випуски) немає підстав.

Мова опублікованих текстів була авторською – редактори (власне, Б. Дідицький, адже напевно саме він працював над вичиткою) залишали той варіант літературної мови, яким користувалися автори. Тому в «Галичанині» зустрічається і українська літературна мова у творах О. Кониського (але все ж трохи підправлена на лад мови львівського «Слова»), і різні, більше чи менше зросійщені, варіанти літературної мови австрійських русинів.

Б. Дідицький не публікував у «Галичанині» власних творів. Я. Головацький помістив у другому випуску «Порядокъ школьный или Уставъ Ставропигійской школы въ Львовѣ 1586 года», вже згаданий лист М. Максимовича до Д. Зубрицького зі своїм коментарем та в третьому-четвертому випусках великий бібліографічний список «Библиография Галицко-русская съ 1772–1848 года».

Особливої ваги Я. Головацький надавав листу М. Максимовича, який свого часу скопіював за згодою Д. Зубрицького. Там, зокрема, була така, неодноразово цитована згодом, оцінка перспектив розвитку руської (української) мови: «Южнорускій языкъ у насъ есть уже какъ памятникъ только, изъ которого можно обогащать Великорусскій или по преимуществу у насъ

Рускій языкъ. Народныя Украинскія пѣсни и пословицы суть также только прекрасныя памятники для словесности русской. Но для Русиновъ Австрійской имперіи живой языкъ южнорусскій; пора языка польскаго для нихъ давно прошла, пора Великорусскаго языка для нихъ еще не наступала. Потому весьма желательно, чтобы они подобно Вамъ [Д. Зубрицькому – О. С.] усвоили себѣ Великорусскій языкъ; но ваша Червонорусская словесность – по моему мнѣнію – должна быть на Вашемъ родномъ русскомъ языкѣ – т. е. на южнорусскомъ; и только въ Галиціи она можетъ быть на этомъ языкѣ» [5, с. 108]. Ці слова Я. Головацькому було важливо опублікувати, аби ввести в публічний дискурс думку авторитетного наддніпрянця, на яку, своєю чергою, могли постійно покликатися галицькі русофіли. Питання розвитку руської (української) літературної мови було дуже актуальним у Галичині, а на початку 1860-х рр., особливо після появи періодичних видань ранніх народовців, дискусія загострилася. Я. Головацькому, якого вважали одним із інтелектуальних лідерів русофілів, йшлося про те, аби і пояснити ще раз власну еволюцію в бік русофільства, і підкріпити авторитетом М. Максимовича позицію галицьких русофілів загалом. У коментарі до листа львівський професор писав: «Мы, молодые труженники на поприщѣ родной словесности повиновались зрѣлымъ наставленіямъ опытного и доброжелательного мужа и слѣдовали почти безусловно его совѣтамъ. Доказомъ тому служить могутъ всѣ книжки, изданныи послѣ 1840. года [...]. За тѣми ишли издатели нашихъ газетъ съ 1848 года, и нынѣ мы поступаемъ всѣ по тому же пути. Етимологическое словено-русское правописание Максимовича принято нами, въ головныхъ точкахъ соглашаются всѣ писатели наши касательно письменного языка» [5, с. 111].

Таким чином виходило, що галицькі русофіли просто виконували настанови українського інтелектуала, а їх діяльність не була і не могла бути чимось шкідливим для всіх русинів (українців) по обидва береги Збруча. Для них цитовані слова М. Максимовича були дуже зручні: з одного боку, наголошувалося на важливості і необхідності розвитку народної мови у Галичині (що нейтралізувало можливі закиди русофілам у запродавстві та нехтуванні інтересами власного народу), а з іншого – чітко висловлювалася впевненість у безперспективності української мови (а відповідно, і українського національного проекту) на Наддніпрянщині. Тому, якщо Наддніпрянщина незворотно російщилася, то і для галичан було б цілком нормально в перспективі слідом за своїми братами з-за Збруча інтегруватися у всеруський мовний та культурний простір.

«Галичанин» виходив у світ недовго, однак деякі рефлексії про його зміст та значення з'являлися у руській періодиці початку 1860-х рр. Йдеться передовсім про окремі дописи галицьких русинів до віденського «Вѣстника», який намагався тоді займати «галицько-руську» позицію, критикуючи і русофілів, і українофілів. У листопаді 1862 р. дописувач із Перемишля так писав про перший випуск «Галичанина»: «Богатое его и многоцѣннѣйшее содержаніе должно каждого, маючого очи, пересвѣдчити, що нашає словесность неkostenѣе, но, полная житіа, крѣпчайшими силами возбужденного, обѣцую и заporučае намъ будучность хорошую» [7]. Цікавою була думка іншого дописувача, висловлена трохи згодом: «Также дойшоль насъ недавно тому выпускъ II. Галичанина, который заслуге истинно на има Сборника літературного, а его богатое содержаніе посвѣдчае наилучше, аекъ нашає словесность съ кождымъ днемъ взмогаеса. Добросовѣстный человекъ долженъ признати, що намъ, галицкимъ Русинамъ, непотреба огладатиса нѣ за ново-выдуманымъ оукраинскимъ элементомъ, который представляеса истинно мовбы самъ предметъ торговлѣ и барышевництва, анѣ попадати въ другую крайность и склонатиса до російского азыка. Намъ подобае плекати свое, а пускати мимо всакіи розмышланія, куда насъ нашає нынѣшнає Рущина заведе и що зъ неи выродитса?» [8, с. 156]. Не коментуючи позицію автора щодо мовного питання, зазначимо, що поява у «Вѣстнику» позитивних оцінок «Галичанина» у «галицько-руському» (не русофільському чи українофільському) контексті свідчить про те, що принаймні частина галичан (на нашу думку – більшість) вважали цей збірник передовсім вагомим внеском у збагачення руської / галицько-руської літератури.

Отже, літературний збірник «Галичанин» Б. Дідицького та Я. Головацького слід розглядати насамперед як спробу галицьких русинів надати додатковий імпульс розвитку літератури рідною мовою та гуманітарних наук. Нове видання відразу набуло універсального характеру, адже художні твори займали менше половини місця на його сторінках. «Галичанин», хоча й виходив у світ лише рік, добре показав тематичні пріоритети руських авторів, стан розвитку (очевидно, не дуже втішний) руської літератури і науки. Редактори і видавці прагнули вийти за межі маленького галицько-руського світу, публікуючи авторів із Російської імперії, однак все ж таки повністю це зробити не змогли. «Галичанин» залишився передовсім галицько-руським виданням. Він не був русофільським у цілому (хоча окремі публікації таки мали виразно русофільське спрямування), ще менше був українофільським – це був цікавий приклад розвитку суспільної думки та видавничих пріоритетів галицьких русинів у динамічний період початку конституційної доби в історії австрійської Галичини. Шкода, що читачів виявилось замало, аби підтримати тривале існування та розвиток цього видавничого проекту.

Список використаних джерел

1. Галичанинъ, литературный сборникъ / издаваемый Б. А. Дѣдицкимъ. – Львовъ, 1863. – Кн. I, вып. III–IV. – 6 + 327 + 1 с. 2. Галичанинъ, литературный сборникъ / издаваемый Я. О. Головацкимъ и Б. А. Дѣдицкимъ. – Львовъ, 1862. – Кн. I, вып. I. – 194 + 2 с. 3. Галичанинъ, литературный сборникъ / издаваемый Я. О. Головацкимъ и Б. А. Дѣдицкимъ. – Львовъ, 1863. – Кн. I, вып. II. – 171 + 1 с. 4. Головацкій Я. Замѣтки и дополненія къ статьямъ г. Пыпина, напечатаннымъ въ Вѣстникѣ Европы за 1885 и 1886 годы. – Вильна, 1888. – 87 с. 5. Головацкій Я. О. Письмо о галицко-русской словесности Профессора Михаила Максимовича, писанное въ 1840. году изъ Кіева // Галичанинъ, литературный сборникъ / издаваемый Я. О. Головацкимъ и Б. А. Дѣдицкимъ. – Львовъ, 1862. – Кн. I, вып. I. – С. 107–113. 6. Запрошеніе къ предплатѣ // Слово. – 1862. – 20 юнія (2 юлія). – С. 187. 7. Изъ Перемышля въ Листопадѣ // Вѣстникъ часопись урядова для Русиновъ Австрійской державы. – 1862. – 3 (15) листопада. – С. 434. 8. I. Изъ села // Вѣстникъ часопись урядова для Русиновъ Австрійской державы. – 1863. – 22 маа (3 червца). – С. 155–156. 9. Литературное извѣстіе // Слово. – 1863. – 11 (23) мая. – С. 149. 10. Литературныи извѣстія // Слово. – 1862. – 25 юлія (6 августа). – С. 228. 11. Львівська національна наукова бібліотека ім. В. Стефаника, відділ рукописів (далі – ЛННБУ, ВР), ф. 2, од. зб. 317 / п. 72. 12. ЛННБУ, ВР, ф. 36, од. зб. 315 / п. 15. 13. Мысли о Народномъ Домѣ. IV. // Слово. – 1872. – 24 августа (5 сентября). – С. 1. 14. Новинки // Слово. – 1862. – 15 (27) септемврія. – С. 286. 15. Новинки // Слово. – 1863. – 18 (30) септембрія. – С. 294. 16. Новинки // Слово. – 1863. – 25 октобрія (6 ноемв.). – С. 338. 17. Романюк М. Галичанинъ: Литературный сборникъ // Українська преса в Україні та світі XIX–XX ст.: історико-бібліографічне дослідження. – Львів, 2007. – Т. 1: 1812–1890 рр. – С. 174–175. 18. Романюк М. М., Галушко М. В. Українські часописи Львова 1848–1939 рр.: історико-бібліографічне дослідження: у 3 т. / М. М. Романюк, М. В. Галушко. – Львів, 2001. – Т. 1: 1848–1900 рр. – С. 196–198. 19. Своежительство записки Богдана А. Дѣдицкого. – Львовъ, 1908. – Ч. II: Взглядъ на школьное образование галицкой Руси въ XIX ст. – 98 с. 20. Седляр О. Обмін літературою між Львовом і Києвом у першій половині 1860-х років: співпраця Якова Головацького із Сильвестром Гогоцьким і Ксенофонтом Говорським / О. Седляр // Вісник Львівського університету. Серія книгознавство, бібліотекознавство та інформаційні технології. – Львів, 2015. – Вип. 10. – С. 37–52. 21. Седляр О. Серіальні видання «Галицко-руської матиці»: проекти та їх реалізація (1848–1874 рр.) // Вісник Львівського університету. Серія книгознавство, бібліотекознавство та інформаційні технології. – Львів, 2011. – Вип. 6. – С. 61–77. 22. Слово. – 1862. – 17 (29) октобрія. – С. 321. 23. Центральний державний історичний архів України, м. Львів, ф. 309, оп. 1, спр. 2294.

Александр Седляр

ЛИТЕРАТУРНЫЙ СБОРНИК «ГАЛИЧАНИН» (1862–1863 ГГ.) КАК ИЗДАТЕЛЬСКИЙ ПРОЕКТ БОГДАНА ДЕДИЦКОГО И ЯКОВА ГОЛОВАЦКОГО

Исследованы обстоятельства издания, содержание и значение литературного сборника «Галичанин», который в 1862–1863 гг. редактировали и издавали во Львове редактор «Слова» Богдан Дедицкий и профессор Львовского университета Яков Головацкий. Они старались реализовать идею периодического издания для чтения интеллигенции, где бы присутствовали вместе художественные произведения и научно-популярные работы. Недостаточное количество подписчиков вызвала убыточность этого издательского проекта, что вместе с расхождением взглядов издателей и редакторов на стратегию формирования его содержания ограничило издание «Галичанина» только четырьмя выпусками.

Ключевые слова: история украинской периодики в Галичине, история украинской литературы, украинские литературные сборники, Б. Дедицкий, Я. Головацкий.

Oleksandr Sedlyar

ANTHOLOGY «HALYCHANYN» (1862–1863) AS PUBLISHING PROJECT OF BOHDAN DIDYC'KYI AND YAKIV HOLOVAC'KYI

The author researches circumstances of edition, maintenance and value of Ruthenian anthology «Halychanyn», which was edited and gave out in 1862–1863 in Lviv by editor of newspaper «Slovo» Bohdan Didyc'kyi and professor of the Lviv university Yakiv Holovac'kyi. They tried to realize the idea of magazine for reading of educated people, where literary works and popular scientific articles would be combined. The insufficient amount of subscribers entailed unprofitableness of this publishing project, that together with divergence of looks of publishers and editors on strategy of forming of its maintenance limited appearance of «Halychanyn» only by four issues.

Key words: history of the Ukrainian periodicals in Galicia, history of Ukrainian literature, Ukrainian anthologies, Bohdan Didyc'kyi, Yakiv Holovac'kyi.